

Народна банка на Република Македонија

АНКЕТА ЗА КРЕДИТНА АКТИВНОСТ

февруари, 2009 година

АНКЕТА ЗА КРЕДИТНА АКТИВНОСТ

февруари 2009

Имајќи го предвид значењето на кредитите за функционирањето на целокупната економија, располагањето со специфични квалитативни информации за условите за кредитирање значително го олеснува разбирањето на начинот на функционирање на пазарот на кредити. Од тие причини, во јули 2006 година, НБРМ започна со спроведување Анкета за кредитната активност на банките, којашто е конципирана на речиси ист начин како и Анкетата на Европската централна банка. Главната цел на Анкетата е да обезбеди информации за некаматните услови за кредитирање (коишто вообичаено не се расположливи). Воедно, Анкетата има за цел да даде процена на различните фактори што делуваат врз побарувачката на кредити.

Добиените информации од Анкетата би требало да овозможат посоодветно толкување на редовните статистички податоци за кредитната активност на банките. Имено, статистичките податоци го покажуваат износот на одобрените кредити, како и промените во текот на определен временски период, но не и факторите што делуваат врз таквите движења. Притоа, информациите од Анкетата коишто се однесуваат на очекуваните промени во стандардите за кредитирање и во побарувачката на кредити овозможуваат подобро разбирање на идните економски текови.

Структура на Анкетата

Анкетата е наменета за лицата во банките одговорни за градење на кредитната политика на банката. Анкетата содржи дваесет и четири прашања за минатите и за очекуваните движења на пазарот на кредити. Прашањата се поделени во две главни категории: кредити за претпријатијата и кредити за населението. Секоја категорија е анализирана од аспект на кредитните услови, побарувачката на кредити и очекувањата на банките.

Обработката на добиените одговори на анкетните прашања се заснова врз добиениот нето-процент, односно нетирање на збирот на процентите на анкетираните субјекти кои одговориле со првите две и збирот на процентите на анкетираните субјекти кои одговориле со последните две алтернативи, или обратно во зависност од прашањето.

Резултати од Анкетата за кредитната активност на банките за четвртиот квартал на 2008 година¹

Овој извештај е резултат на Анкетата за кредитната активност што ја спроведе Народната банка на Република Македонија во февруари 2009 година².

¹ Одговорите се пондирани во согласност со учеството на банките на одделните пазарни сегменти во третиот квартал (кредитирање на претпријатијата и кредитирање на населението), согласно со расположливите податоци во текот на обработката на одговорите.

² Со Анкетата се опфатени 15 банки, при што одговори доставија сите банки.

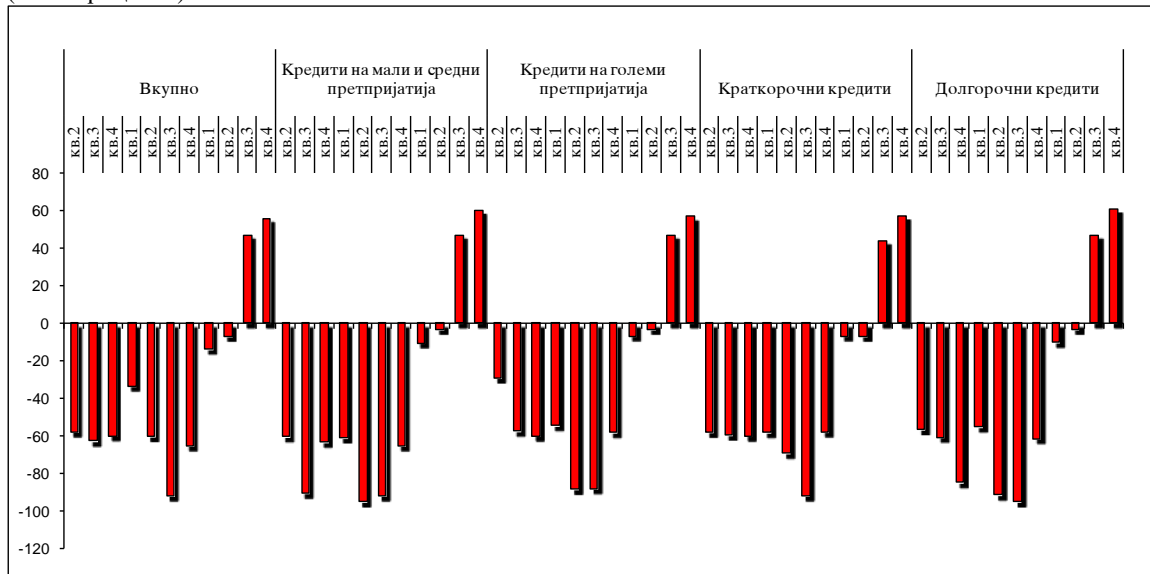
Во четвртиот квартал е забележано делумно заострување на условите за одобрување кредити на населението и претпријатијата. Воедно, поголем број од банките укажуваат на тоа дека побарувачката на кредити од страна на претпријатијата е непроменета во однос на претходниот период, додека кај побарувачката на кредити од страна на населението е забележано делумно намалување. Банките очекуваат намалувањето на побарувачката на кредити во првиот квартал да биде карактеристично и за двата пазарни сегмента, со поизразени ефекти на сегментот на кредитирање на населението. Во првите три месеци на 2009 година се очекува натамошно заострување на кредитните услови.

Кредити на претпријатијата

Услови за кредитирање. Во третиот квартал на 2008 година, за првпат во изминатите две години беше забележана промена во согледувањата на банките во насока на делумно затегнување на условите за одобрување кредити. Во четвртиот квартал на 2008 година, одговорите на банките се движеа во истата насока. Притоа, за разлика од претходниот квартал, кога околу 47% од анкетираниите банки укажаа на делумно поконзервативни кредитни услови, во четвртиот квартал на годината, овој процент претставува повеќе од половина од одговорите на банките. Истовремено, мал дел од банките укажуваат и на значително поконзервативни услови за кредитирање во четвртиот квартал што услови зголемување на нето-процентот на околу 57. Ваквата констатација се однесува на кредитите одобрени како на групата мали и средни претпријатија, така и за големите претпријатија. Од аспект на рочноста на одобрените кредити, 25,8% од анкетираниите банки значително ги затегнале кредитните услови кај долгорочните кредити, додека 35,6% укажале на делумно затегнување. Притоа, 38,6% од банките (за разлика од 55,5% претходниот квартал) ги задржале условите за кредитирање во основа непроменети, што предизвика нето-процентот на долгорочните кредити да добие највисока позитивна вредност од 61,3. Одговорите за кредитните услови кај краткорочните кредити се движеа во линија со општата оценка на банките за делумно затегнување и нивниот нето-процент го достигна нивото од 57. Ваквите оценки на анкетираниите банки укажуваат на брзата реакција на банкарскиот сектор на надворешните шокови, чиешто ефекти директно ги почувствува и македонската економија во почетокот на четвртиот квартал на годината.

Графикон 1

Услови за кредитирање при одобрување заеми или кредитни линии на претпријатијата (нето-процент*)

*Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на процентите „значително се поконзервативни“ и „делумно се поконзервативни“, и збирот на процентите „делумно се порелаксирани“ и „значително се порелаксирани“.

Во четвртиот квартал банките ја профилираа каматната политика во согласност со промените во макроекономскиот амбиент. Оттука, речиси сите анкетирани банки (95,9%) укажаа на зголемување на каматната стапка, како главен кредитен услов. Притоа, 75,3% од банките пријавија делумно зголемување на каматната стапка, додека за значително поконзервативна каматна политика се изјаснија 20,7% од банките. Во однос на останатите кредитни услови, најголемиот дел од одговорите речиси кај сите кредитни услови се поместија во зоната на конзервативност. Така, кај некаматните приходи и големината на заемот или кредитната линија, и покрај тоа што над 50% од банките ги задржале ставовите за непроменетост, сепак значаен е процентот на банки коишто ги пренасочија одговорите кон делумно заострување на овие услови. Значајни се поместувањата и кај барањето за колатерал и достасувањето на заемите. Имено, околу 58% од банките укажаа на делумно заострување на барањата за колатерал (наспроти 21,6% во третиот квартал), додека кај достасувањето на заемите, 37,2% од одговорите се во насока на делумно заострување, а 20,1% од банките пријавиле значително заострување.

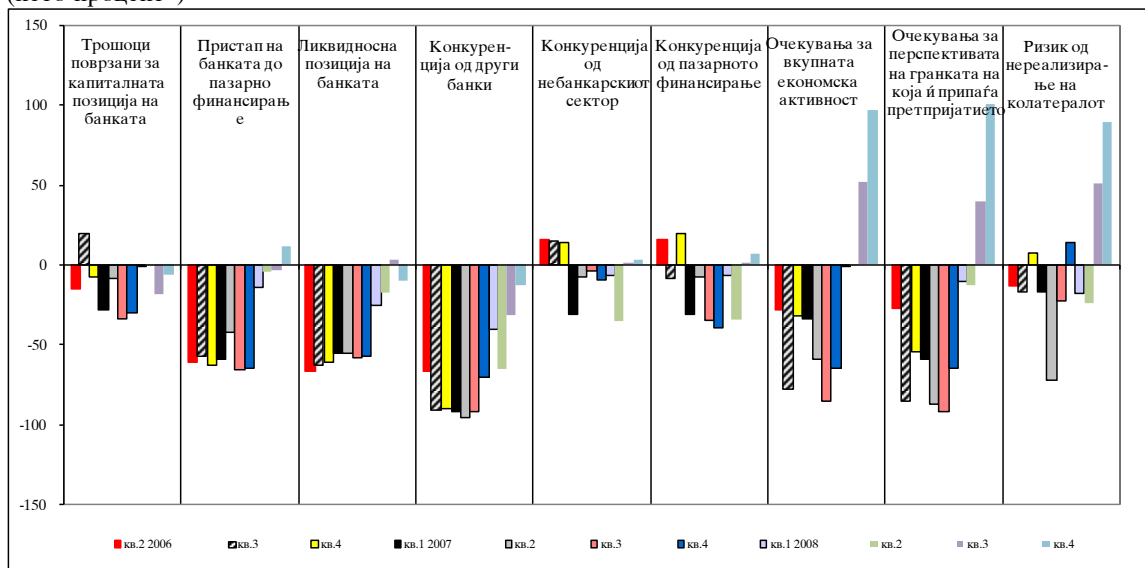
Од аспект на поодделните фактори коишто влијаат кон затегнување на кредитните услови, сите банки ги истакнаа согледувањата за постоење ризик, како доминантен фактор. Така, оцените на околу 93% од анкетираниите банки укажува на тоа дека промените во очекувањата за вкупната економска активност придонесле кон делумно поконзервативни услови за кредитирање во четвртиот квартал. Истовремено, околу 90% од банките оценуваат дека промените во очекувањата за перспективата на гранката на која ѝ припаѓа претпријатието, делумно придонесле за затегнување на кредитните услови, а останатите околу 10% од банките сметаат дека овој фактор има значително влијание во насока на поконзервативни кредитни

услови. Идентичен е процентот на банки коишто сметаат дека ризикот од нереализирање на колатералот претставува фактор со значителен ефект врз заострувањето на кредитните услови, додека околу 79% укажуваат на делумно придонес на овој фактор. Ваквите одговори предизвикаа значителна промена на нето-процентите кај сите фактори од групата согледувања за постоење ризик (од 52, 39,1 и 50,6 соодветно во третиот квартал, на 96,5, 99,9 и 89,4 во четвртиот квартал). Ставот на банките во поглед на притисокот од конкуренцијата, како фактор за промена на кредитните услови, е речиси непроменет во споредба со претходниот квартал, односно банките главно го оценуваат влијанието на оваа група фактори како неутрално за промената на кредитните услови. Кај останатите фактори, согледувањата на банките за трошоците поврзани со капиталната позиција и пристапот на банката до пазарно финансирање се во основа непроменети во однос на претходниот квартал, односно најголем дел од банките оценуваат дека овие услови се со неутрален ефект врз општото затегање на кредитните услови во четвртиот квартал. Во однос на придонесот на ликвидносната позиција, одговорите на банките се распределени, во поголем дел, кон придонес за непроменетост и делумно релаксирање на кредитните услови (47,6% и 31,4%), и во помал дел (околу 21%) кон придонес за делумно или значајно затегнување на кредитните услови.

Од аспект на трансмисијата на монетарните сигнали врз каматната политика на банките, одговорите на банките беа речиси идентично распределени во насока на незначително и делумно влијание (околу 39% и 37%, соодветно). Притоа, за разлика од претходниот квартал, 20,8% од банките укажале на значително влијание на промените на монетарната политика, врз каматните одлуки на банките што предизвика промена на нето-процентите во нагорна линија.

Графикон 2

Фактори што предизвикуваат промена на условите за кредитирање на корпоративниот сектор (нето-процент*)

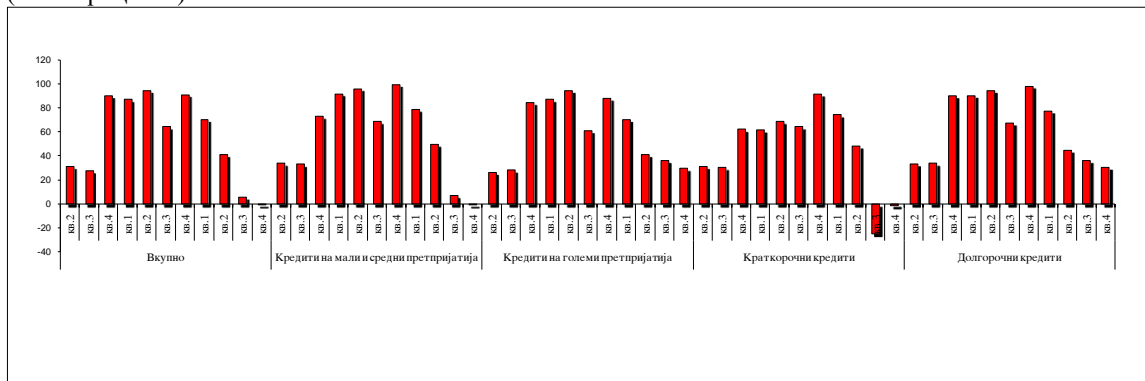

*Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на „-“ (значително придонесуваат за поконзервативни услови за кредитирање) и „+“ (делумно придонесуваат за поконзервативни услови за кредитирање) и збирот на „+“ (делумно придонесуваат за релаксирање на условите за кредитирање) и „-“ (значително придонесуваат за релаксирање на условите за кредитирање).

Побарувачка на кредити. Во четвртиот квартал на 2008 година, најголем дел од банките ги распределе одговорите во поглед на кредитната побарувачка во насока на непроменетост и делумно зголемување. Така, 75,7% од банките укажале на тоа дека побарувачката за корпоративни кредити во основа останала непроменета, додека 12,1% од банките укажуваат на делумно зголемена побарувачка. Притоа, нето-процентот забележа нагорна промена како одраз на оцената на 12,3% од банките коишто укажуваат на делумно намалување на побарувачката во однос на третиот квартал. Од аспект на големината на претпријатијата и рочноста на кредитите, општата констатација за непроменета побарувачка соодветствува со одговорите на банките за побарувачката на групата мали и средни претпријатија и на краткорочните кредити. Од друга страна, кај големите претпријатија и кредитите на долг рок, одговорите се речиси подеднакво распределени во насока на делумно зголемена и во основа непроменета побарувачка (42,1% и 45,7%, соодветно кај големите претпријатија и 43,3% и 44,5% кај долгорочните кредити). Делот од одговорите на банките (12,3%) насочен кон делумно намалување на побарувачката се задржа на исто ниво како од аспект на големината на кредитите, така и од аспект на рочноста на кредитите.

Графикон 3

Промена на побарувачката на кредити од страна на претпријатијата (нето-процент*)

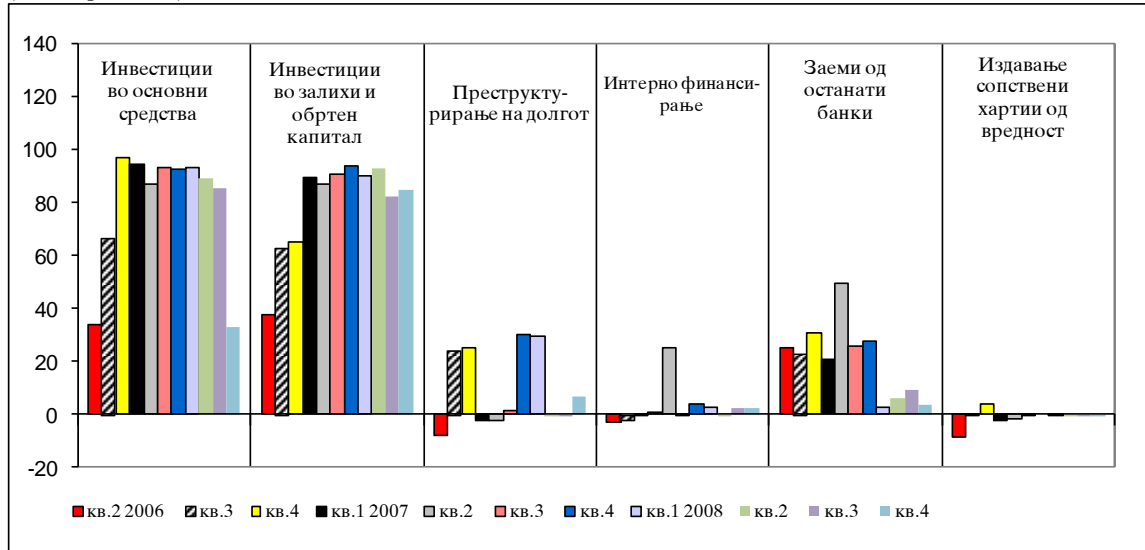
* Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на процентите „значително е зголемена“ и „делумно е зголемена“ и збирот на процентите „делумно е намалена“ и „значително е намалена“.

Од аспект на факторите коишто влијаат на кредитната побарувачка, промени во согледувањата на банките се јавуваат кај инвестициите во основни средства, коишто за разлика од изминатите квартали кога, заедно со инвестициите во залихи и обртен капитал, претставуваа основна причина за зголемување на побарувачката, во четвртиот квартал согледувањата на банките се распределени во повеќе насоки. Така, околу 28% од банките сметаат дека овој фактор сè уште делумно придонесува за зголемување на побарувачката, додека околу 21% од банките укажуваат на влијанието на овој фактор во насока на значително намалување на кредитната побарувачка. Истовремено, мал дел од банките (6%) укажале на делумен придонес на инвестициите во основен капитал за намалување на побарувачката, при што процентот на банки коишто ги задржале оцените за неутрално дејство на овој фактор врз побарувачката се задржа на речиси истото ниво како и во претходниот квартал (околу 14%). Во однос на останатите фактори, банките во основа ги задржаа истите согледувања како и во третиот квартал. Така, инвестициите во залихи и во обртен капитал и понатаму имаат стимулативно дејство врз кредитната побарувачка, додека реструктурирањето на долгот во основа има

неутрален ефект. Кај групата „алтернативни извори за финансирање“, сите фактори во основа придонесуваат за непроменетост на побарувачката, што претставува продолжение на ставовите од претходната анкета.

Графикон 4

Фактори што предизвикуваат промена на побарувачката на кредити на корпоративниот сектор (нето-процент*)

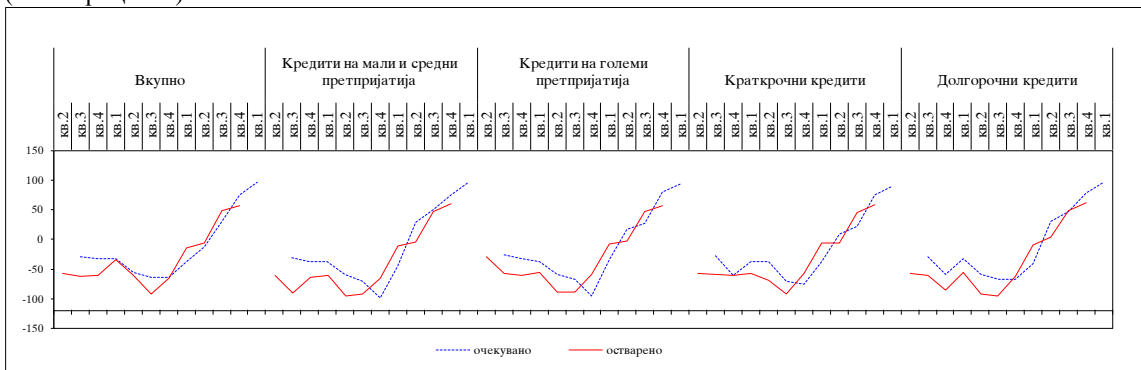

*Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на „+“ (значително придонесува за повисока побарувачка) и „+“ (делумно придонесува за повисока побарувачка) и збирот на „-“ (делумно придонесува за намалување на побарувачката) и „-“ (значително придонесува за намалување на побарувачката).

Очекувања. Во поглед на очекувањата за насоката на промена на кредитните услови во првиот квартал на 2009 година, речиси сите банки очекуваат заострување на кредитните услови. Ваквиот одговор е продолжение на очекувањата од претходната анкета, кога за првпат банките ги насочија одговорите кон очекувања за заострување на кредитните услови. Притоа, околу една четвртина од анкетираниите банки сметаат дека кредитните услови значително ќе се заострат во текот на првиот квартал на 2009 година, додека останатите банки (околу 73%) очекуваат делумно заострување. Ваквиот заклучок се однесува како на групата мали и средни претпријатија, така и на големите претпријатија, за сите рочности.

Графикон 5

Очекувања на банките за промена на условите на кредитирање на корпоративниот сектор (нето-процент*)

*Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на процентите „значително ќе се заострат“ и „делумно ќе се заострат“ и збирот на процентите „делумно ќе се релаксираат“ и „значително ќе се релаксираат“.

Од аспект на побарувачката на кредити од страна на претпријатијата, главно очекувањата соодветствуваат со одговорите на банките во претходната анкета, односно најголем дел (околу 65%) очекуваат побарувачката за кредити да остане во основа непроменета и во првиот квартал на 2009 година. Банките очекуваат непроменета побарувачка кај сите видови кредити, и од аспект на големината на претпријатијата, и од аспект на рочноста на кредитите. Сепак, за разлика од претходната анкета, дел од банките очекувале намалување на побарувачката во првите три месеци на 2009 година. Позначајна промена во оваа насока се јавува кај долгорочните кредити, каде што околу 34% од банките очекуваат намалена побарувачка за кредитите на долг рок.

Графикон 6

Очекувања на банките за промена на побарувачката за кредити од страна на корпоративниот сектор (нето-процент*)

* Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на процентите „значително ќе се зголеми“ и „делумно ќе се зголеми“ и збирот на процентите „делумно ќе се намали“ и „значително ќе се намали“.

Кредити на населението

Услови на кредитирање. Трендот на заострување на кредитната политика на банките, започнат во претходниот квартал, продолжи и во четвртиот квартал на 2008 година. Така, кај станбените кредити е зголемен бројот на банките што укажуваат на делумно поконзервативни кредитни услови (од 2,7% во третиот квартал, на 58,7% во четвртиот квартал). Оваа промена предизвика и поместување на нето-процентот на станбените кредити, од -43,5 во октомври, на 77,3 во февруари. Кај потрошувачките кредити, околу 77% од банките укажуваат на делумно поконзервативни кредитни услови (наспроти една третина во претходниот квартал), што предизвика пораст на нето-процентот (од 33 во октомври, на 92,6 во февруари).

Графикон 7

Услови за кредитирање при одобрување кредити на населението (нето-процент*)

* Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на процентите „значително се поконзервативни“ и „делумно се поконзервативни“, и збирот на процентите „делумно се порелаксирани“ и „значително се порелаксирани“.

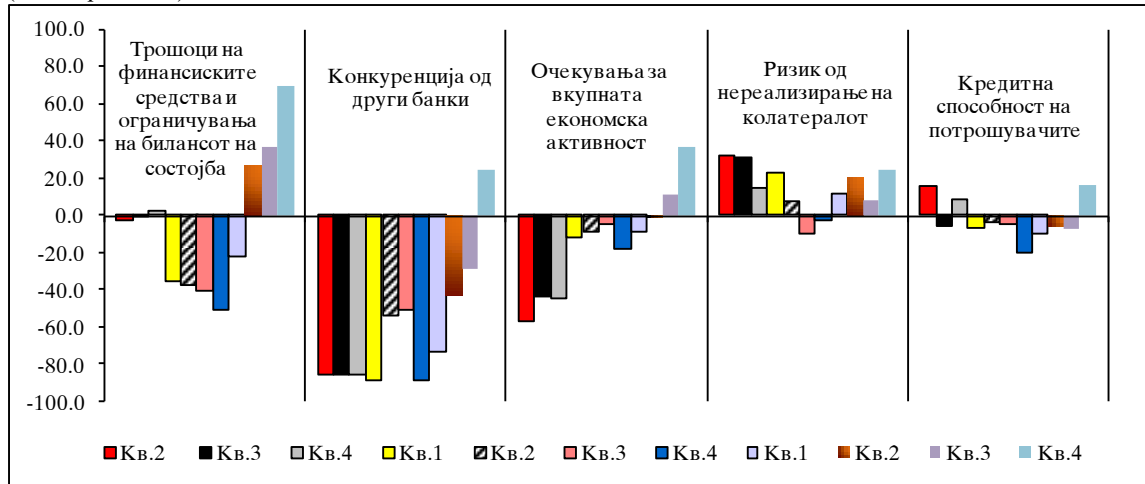
Анализата на условите за одобрување станбени кредити покажува дека за првпат (од воведувањето на Анкетата) не е забележано релаксирање на ниту еден кредитен услов од страна на банките. Така, кај цената на станбените кредити, околу 64% од банките укажуваат на делумно зголемување на каматната стапка, за разлика од претходниот квартал кога ниту една банка не одговори за заострување на овој кредитен услов. Оваа промена придонесе кон позначајно поместување на нето-процентот на цената на станбените кредити од -35,2 во октомври, на 80 во февруари. Од аспект на покриеноста на кредитот со колатерал, нето-процентот е зголемен од -5,9 во октомври, на 33,2 во февруари, како резултат на поголемиот број банки што оцениле делумно затегнување на кредитните услови (33,2% од банките во четвртиот квартал, наспроти 5% во претходниот квартал).

Од аспект на факторите што влијаат врз условите за одобрување станбени кредити, околу 40% од анкетираниите банки одговориле дека трошоците на финансиски средства и ограничувањето на билансот на состојба, како и конкуренцијата од други банки и ризикот од нереализирање на колатералот (над 20% од банките) се фактори коишто делумно придонесуваат за поконзервативни кредитни услови. Околу 24% од банките ги оцениле очекувањата за вкупната економска активност, како фактор што значително придонесува за поконзервативни кредитни услови. Како резултат на поголемиот број банки што одговориле за заострување на кредитните услови, е забележано зголемување кај сите нето-проценти на факторите што влијаат врз условите за одобрување станбени кредити.

Графикон 8

Фактори што предизвикуваат промена на условите за одобрување на станбените кредити

(нето-процент*)

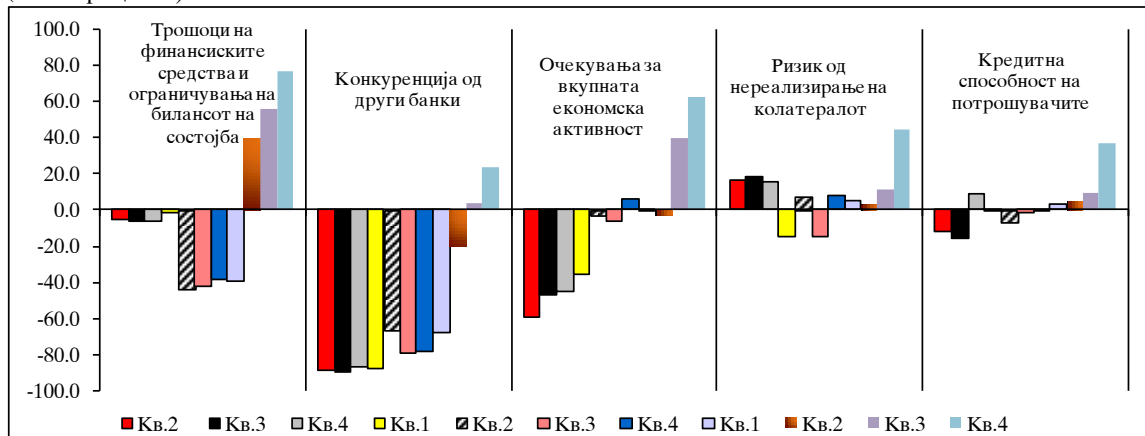
* Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на „-“ (значително придонесуваат за поконзервативни услови за кредитирање) и „+“ (делумно придонесуваат за поконзервативни услови за кредитирање) и збирот на „+“ (делумно придонесуваат за релаксирање на условите) и „-“ (значително придонесуваат за релаксирање на условите за кредитирање).

Во четвртиот квартал на 2008 година е забележано затегнување на сите кредитни услови кај потрошувачките кредити. Така, трендот на делумно зголемување на цената на потрошувачките кредити, што започна во претходниот квартал, продолжи и во последното тримесечје на 2008 година (околу 77% од банките укажаа на делумно зголемена каматна стапка). Воедно, околу една третина од банките оценија дека обврските за колатерал и достасување на заемите, како и некаматните приходи (околу 18% од банките) се делумно затегнати. Како резултат на поголемиот број на банки што укажаа на делумно затегање на кредитните услови, е забележан пораст на нето-процентите кај сите кредитни услови, посебно кај достасување на заемите од -12,5 во октомври, на 32,8 во февруари.

Анализата на факторите коишто делуваат врз кредитните услови при одобрување на потрошувачките кредити, покажува дека половина од банките оценуваат дека трошоците на финансиските средства и ограничувањата на билансот на банки делумно придонесува за поконзервативни кредитни услови. Притоа, една третина од банките укажаа на тоа дека и останатите фактори, како што се конкуренцијата од други банки, ризикот од нереализирање на колатералот, како и кредитната способност на потрошувачите придонесуваат за делумно затегање на кредитните услови. Очекувањата за вкупната економска активност е фактор за којшто околу 28% од банките оценија дека влијае во насока на значително затегање на кредитните услови. Како резултат на поголемиот број банки што укажаа на затегнати кредитни услови во текот на четвртиот квартал, е забележан пораст кај нето-процентот на сите фактори што влијаат врз кредитните услови при одобрување на потрошувачките кредити, во споредба со претходниот период.

Графикон 9

Фактори што предизвикуваат промена на условите за одобрување потрошувачки кредити
(нето-процент*)

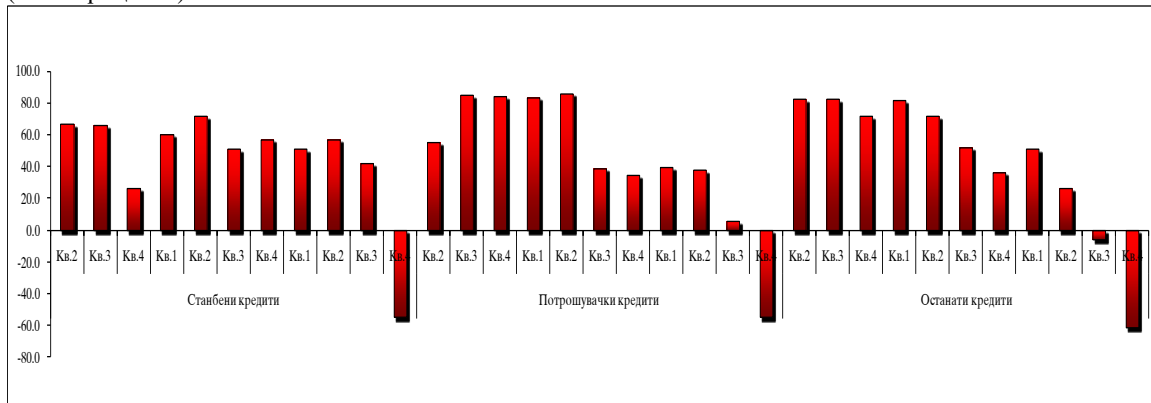
* Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на „-“ (значително придонесуваат за поконзервативни услови за кредитирање) и „+“ (делумно придонесуваат за поконзервативни услови за кредитирање) и збирот на „+“ (делумно придонесуваат за релаксирање на условите) и „-“ (значително придонесуваат за релаксирање на условите за кредитирање).

Во однос на реакциите на промените во монетарната политика, повеќе од половина банки одговорија дека монетарната политика делумно влијае врз нивните одлуки поврзани со станбените и долгорочните кредити, додека значително влијае врз каматната политика на потрошувачките кредити и краткорочните кредити. Значително поместување е забележано кај нето-процентот на потрошувачките кредити (од 40,2 во октомври, на 67,3 во февруари), како резултат на поголемиот број банки што укажаа на значително влијание на монетарната политика.

Побарувачка на кредити. Паралелно со заострувањето на кредитните услови, во текот на четвртиот квартал е забележано и позасилено намалување на побарувачката на кредити од страна на населението, во споредба со претходниот период. Така, поголем број од банките оцениле дека побарувачката за станбени кредити (околу 41% од банките) и за потрошувачки кредити (околу 54% од банките) е делумно намалена. За првпат од воведувањето на Анкетата, е забележан негативен нето-процент кај побарувачката за станбени и потрошувачки кредити. Така, нето-процентот на станбените кредити од 42,3 во октомври, е поместен на -54,6 во февруари, додека кај потрошувачките кредити - од 5,7 во октомври, на -54,1 во февруари, како резултат на зголемениот број банки што се изјасниле за делумно намалена побарувачка.

Графикон 10

Промена на побарувачката на кредити од страна на населението
(нето-процент*)

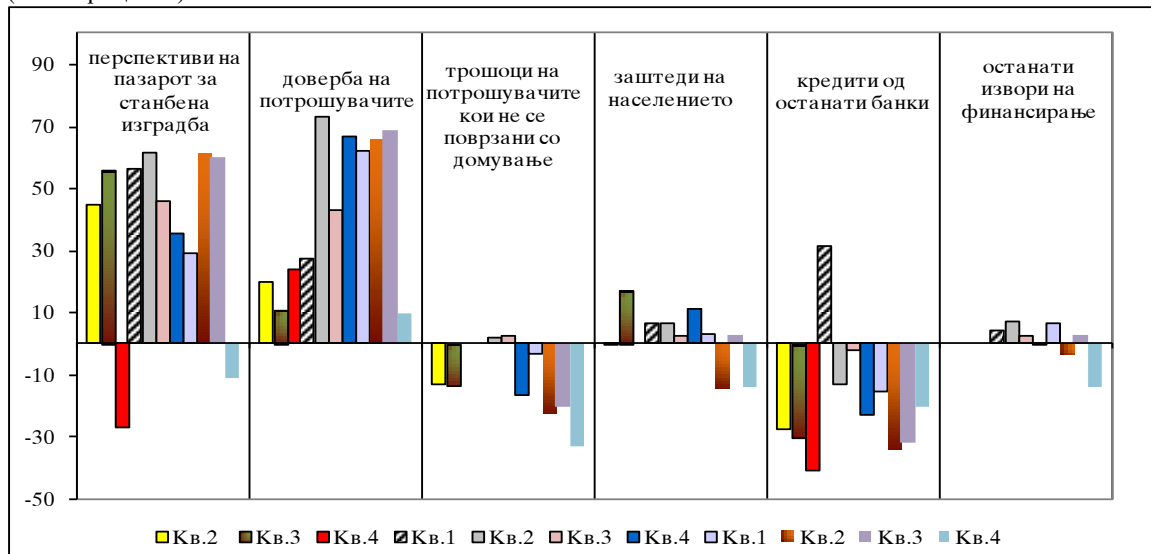

* Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на процентите „значително е зголемена“ и „делумно е зголемена“ и збирот на процентите „делумно е намалена“ и „значително е намалена“.

Анализата на факторите што влијаат врз побарувачката на станбени кредити покажува дека околу 27% од банките оцениле дека трошоците на потрошувачите коишто не се поврзани со домувањето, како и кредитите од останатите банки (17% од банките) делумно придонесуваат за намалување на побарувачката. Притоа, довербата на потрошувачите е фактор којшто делумно придонесува за зголемување на побарувачката на кредити (околу 24% од банките). Позначајни промени се забележани кај нето-процентите на перспективите на пазарот за станбена изградба и довербата на потрошувачите (од 60,1 во октомври, на -11,4 во февруари и од 68,5 во октомври, на 9,5 во февруари, соодветно), како резултат на помалиот број банки што се изјаснија за делумно зголемена побарувачка.

Графикон 11

Фактори што предизвикуваат промена на побарувачката на станбени кредити
(нето-процент*)

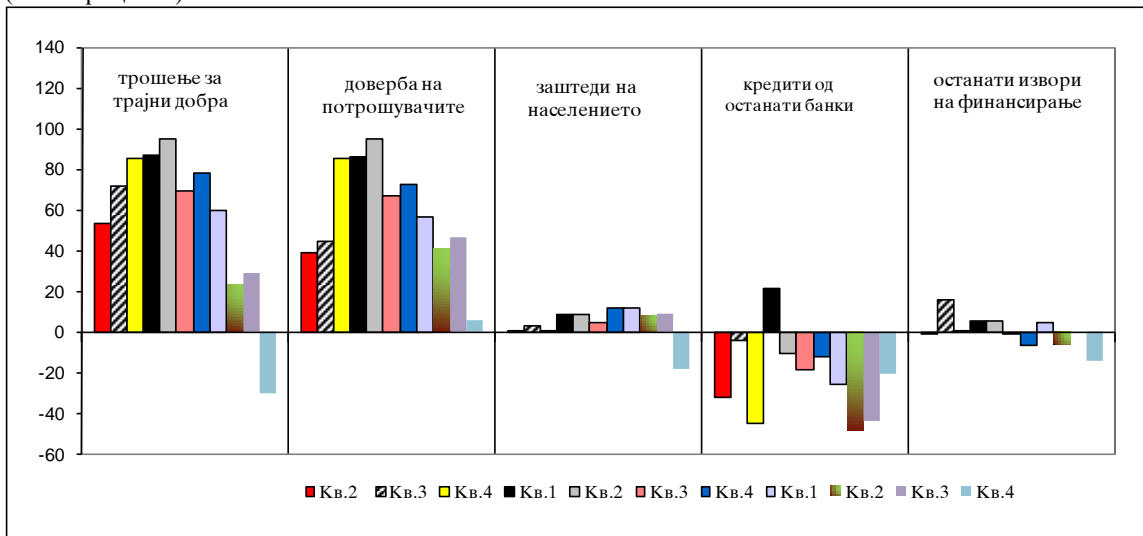

* Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на „++“ (значително придонесува за повисока побарувачка) и „+“ (делумно придонесува за повисока побарувачка) и збирот на „--“ (делумно придонесува за намалување на побарувачката) и „-“ (значително придонесува за намалување на побарувачката).

Анализата на факторите што влијаат врз побарувачката на потрошувачки кредити покажува дека трошењето за трајни добра (околу 38% од банките) и кредити од останати банки (околу 25% од банките) се фактори што делумно придонесуваат за намалување на кредитната побарувачка. Позначајни поместувања се забележани кај нето-процентите на трошењето за трајни добра од 28,6 во октомври, на -30,4 во февруари, и кај довербата на потрошувачите - од 46,1 во октомври, на 5,3 во февруари, како резултат на помалиот број банки што ги оцениле овие фактори како фактори што придонесуваат за делумно зголемена побарувачка.

Графикон 12

Фактори што предизвикуваат промена на побарувачката за потрошувачки кредити (нето-процент*)

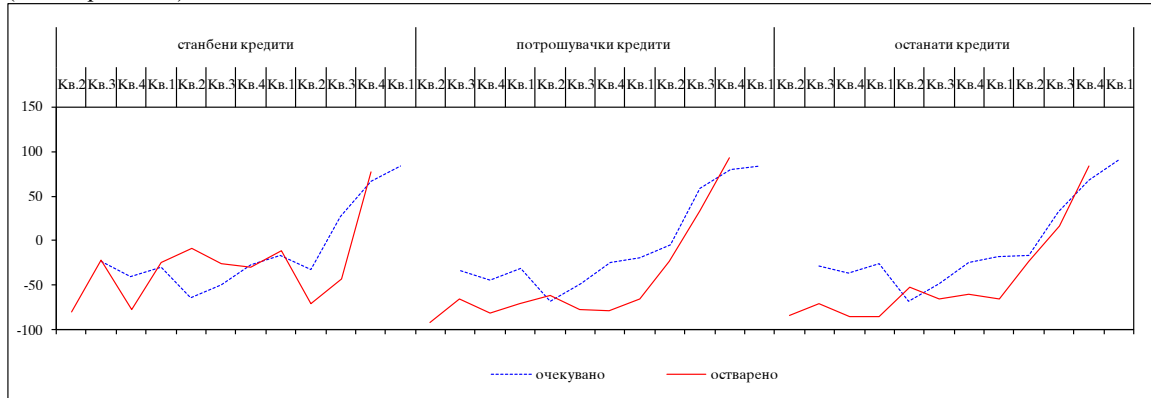

*Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на „++“ (значително придонесува за повисока побарувачка) и „+“ (делумно придонесува за повисока побарувачка) и збирот на „-“ (делумно придонесува за намалување на побарувачката) и „--“ (значително придонесува за намалување на побарувачката).

Очекувања. Во четвртиот квартал, околу 80% од банките очекуваат дека и во следните три месеци ќе продолжи трендот на делумно заострување на кредитните услови. Позначајна промена е забележана кај нето-процентот на станбените кредити од 67 во октомври, на 83,7 во февруари, како резултат на поголемиот број банки што одговориле за делумно заострување на кредитните услови.

Графикон 13

Очекувања на банките за промена на условите за кредитирање на населението (нето-процент*)

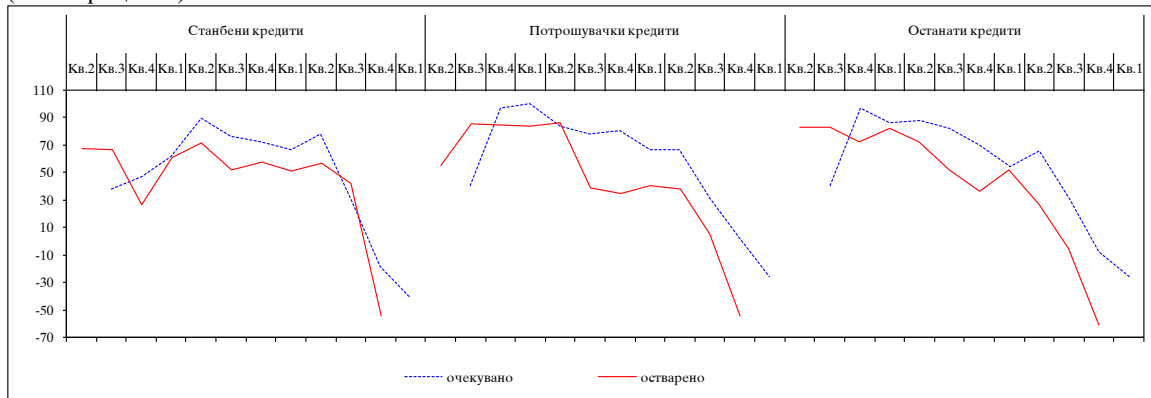

* Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на процентите „значително ќе се заострат“ и „делумно ќе се заострат“ и збирот на процентите „делумно ќе се релаксираат“ и „значително ќе се релаксираат“.

Околу 40% од банките очекуваат делумно намалување на побарувачката на станбени и потрошувачки кредити во следното тримесечје. Притоа, е забележано поместување кај нето-процентите на станбените кредити од -18,2 во октомври, на -41,1 во февруари и кај потрошувачките кредити - од 3,3 во октомври, на -25,6 во февруари, во услови на двојно поголем број банки што се изјасниле за делумно намалена побарувачка во споредба со претходниот период.

Графикон 14

Очекувања на банките за промена на побарувачката за кредити од страна на населението (нето-процент*)

* Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на процентите „значително ќе се зголеми“ и „делумно ќе се зголеми“ и збирот на процентите „делумно ќе се намали“ и „значително ќе се намали“.

Резултати од индивидуалните прашања од Анкетата за кредитна активност на банките за четвртиот квартал на 2008 година

I. Кредити на претпријатијата

1. Во која насока се променети условите за кредитирање на вашата банка, од аспект на одобрувањето кредити на претпријатијата во изминатите три месеци?

	Вкупно		Кредити на мали и средни претпријатија		Кредити на големи претпријатија		Крайкорочни кредити		Долгорочни кредити	
	октомври 2008	февруари 2009	октомври 2008	февруари 2009	октомври 2008	февруари 2009	октомври 2008	февруари 2009	октомври 2008	февруари 2009
Значително се поконзервативни		2.6		2.6		5.5		2.6		25.8
Делумно се поконзервативни	47.4	58.0	47.4	58.0	47.4	51.6	44.4	55.1	47.4	35.6
Во основа останала непроменети	52.5	35.1	52.5	39.4	52.5	42.9	55.5	42.3	52.5	38.6
Делумно се порелаксирани	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1
Значително се порелаксирани		4.3								
Неприменливо										
Вкупно	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Нејо проценти	47.3	56.2	47.3	60.5	47.3	57.0	44.3	57.6	47.3	61.3
Број на банки коишто одговориле	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15

Нето процентот претставува разлика помеѓу збирот на процентите „значително се поконзервативни“ и „делумно се поконзервативни“, и збирот на процентите „делумно се порелаксирани“ и „значително се порелаксирани“.

2. Како влијаеја долунаведените фактори врз условите за кредитирање на вашата банка, од аспект на одобрувањето кредити на претпријатијата во изминатите три месеци (се однесува на одговорот на прашањето 1 во колоната „вкупно“). Ве молиме оценете го придонесот за конзервативноста или релаксираноста на кредитните стандарди користејќи ја следнава скала:

- = значително придонесуваат за поконзервативни услови за кредитирање
- = делумно придонесуваат за поконзервативни услови за кредитирање
- 0 = придонесуваат за непроменетост на условите за кредитирање
- + = делумно придонесуваат за релаксирање на условите за кредитирање
- ++ = значително придонесуваат за релаксирање на условите за кредитирање
- НП = неприменливо

	--	-	0	+	++	НП	Нето-процент	
							октомври 2008	февруари 2009
А) Трошоци на финансиските средства и ограничувања на билансот на состојба	2.5	25.5	35.2	0.1				
-Трошоци поврзани со капиталната позиција на Вашата банка		14.2	65.1	20.8			-19.2	-6.6
-Пристап на банката до пазарно финансирање (на пример, на пазарот на пари)	5.1	9.1	82.9	3			-3.5	11.2
-Ликвидносната позиција на Вашата банка	5.1	16.0	47.6	31.4			2.4	-10.3
Б) Притисок од конкуренција			58.4		0.1	1.2	-0.2	-0.1
-Конкуренција од други банки		6.9	71.8	20.1	0.1	1.2	-31.5	-13.3
-Конкуренција од небанкарскиот сектор		2.6	96.2		0.1	1.2	1.1	2.5
-Конкуренција од пазарното финансирање		6.9	91.9		0.1	1.2	1.1	6.8
В) Согледувања за ризикот	3.7	35.1	20.7	0.1			3.1	38.7
-Очекувања за вкупната економска активност	3.7	92.9	3.4	0.1			52	96.5
- Очекувања за перспективата на гранката на која ѝ припаѓа претпријатието и за перспективата на поединечните фирми	10.4	89.6		0.1			39.1	99.9
-Ризик од нереализирање на колатералот	10.9	78.6	10.5	0.1			50.6	89.4
Г) Останати фактори, Ве молиме наведете ги								

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на „--“ (значително придонесуваат за поконзервативни услови за кредитирање) и „-“ (делумно придонесуваат за поконзервативни услови за кредитирање) и збирот на „+“ (делумно придонесуваат за релаксирање на условите за кредитирање) и „++“ (значително придонесуваат за релаксирање на условите за кредитирање).

3. Ве молиме оценете ја важноста на одделните фактори при процената на кредитната способност на претпријатијата.

-- = потполно неважни

- = делумно важни

0 = важни

+ = многу важни

++ = исклучително важни

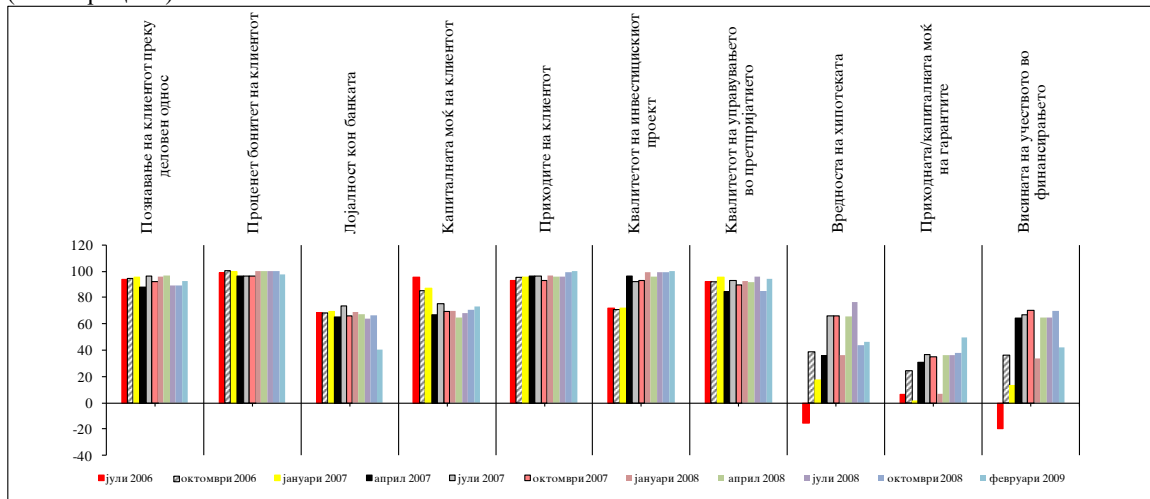
НП = неприменливо

	--	-	0	+	++	НП	Нето-процент	
							октомври 2008	февруари 2009
Познавање на клиентот преку деловен однос			7.9	13.0	79.2		88.8	92.2
Процент боинет на клиентот			2.9	2.8	94.4		100.0	97.2
Лојалност кон банката			59.8	37.7	2.6		66.6	40.3
Капиталната моќ на клиентот			24.2	34.3	38.7	2.9	70.3	73.0
Приходите на клиентот				30.7	69.4		98.7	100
Квалитетот на инвестицискиот проект				57.2	42.9		98.7	100
Квалитетот на управувањето во претпријатието			6.1	31.1	62.9		85.0	94.0
Вредноста на хипотеката			54.2	33.3	12.6		43.6	45.9
Приходната/капиталната моќ на гарантите			50.4	39.3	10.4		37.6	49.7
Висината на учеството во финансирањето		0.1	57.5	36.2	6.3		69.4	42.4
Останати фактори, Ве молиме наведете ги								

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на „++“ (исклучително важни) и „+“ (многу важни) и збирот на „-“ (делумно важни) и „--“ (потполно неважни).

Графикон 15

Важноста на одделните фактори при процена на кредитната способност на претпријатијата (нето-процент)

4. Во која насока се променети условите на вашата банка, од аспект на одобрувањето кредити на претпријатијата во изминатите три месеци? Ве молиме оценете го секој фактор користејќи ја скалата :

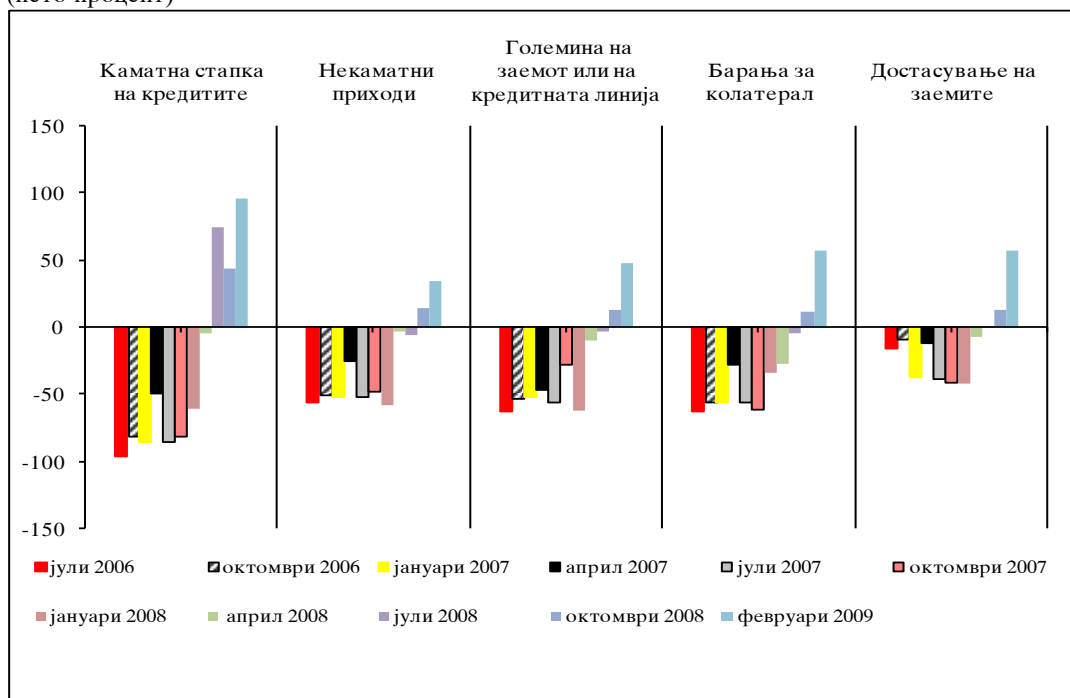
- = значително се поригорозни
- = делумно се поригорозни
- 0 = во основа останаа непроменети
- + = делумно се порелаксирани
- ++ = значително се порелаксирани
- НП = неприменливо

	--	-	o	+	++	НП	Нето-процент	
							октомври 2008	февруари 2009
А) Каматна стапка на кредитите	20.7	75.3	4.0	0.1			44.3	95.9
Б) Останати услови и рокови		1.2	35.2				-3.9	1.2
-Некаматни приходи		34.6	65.4			0.1	14.7	34.6
-Големина на заемот или на кредитната линија		47.1	53.0				12.2	47.1
-Барања за колатерал		57.7	42.4				11.2	57.7
-Достасување на заемите	20.1	37.2	42.8				12.3	57.3
В) Останати фактори, Ве молиме наведете ги			0.1					

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на „--“ (значително се поконзервативни) и „-“ (делумно се поконзервативни) и збирот на „+“ (делумно се порелаксирани) и „++“ (значително се порелаксирани).

Графикон 16

Промена на условите за кредитирање на банките, од аспект на одобрувањето кредити на претпријатијата (нето-процент)

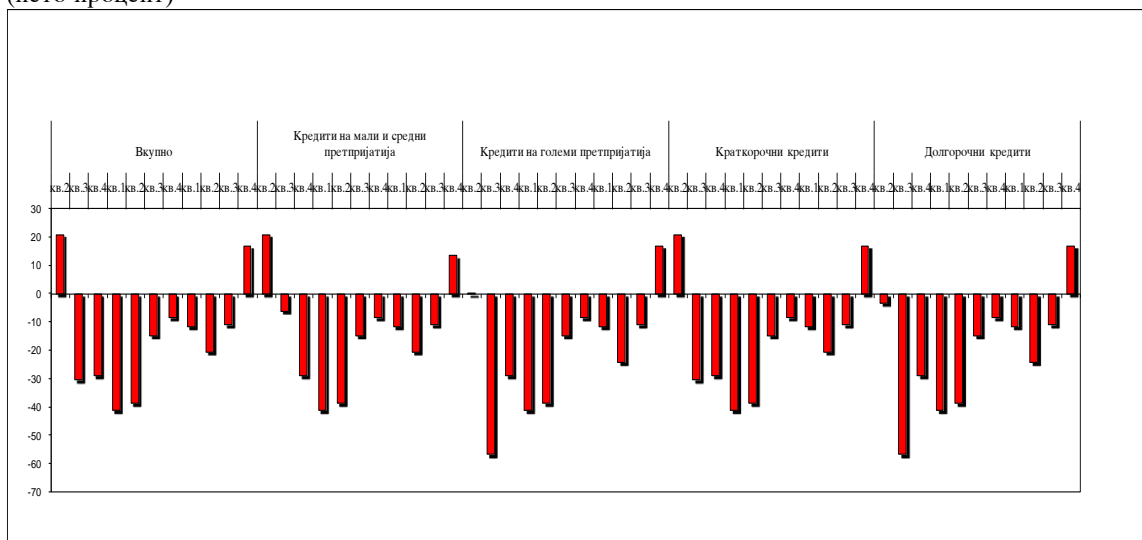
5. Какво влијание имаа промените во монетарната политика врз вашата каматна политика (камати на новоодобрени кредити на претпријатијата) во последните три месеци?

	Вкупно		Кредити на мали и средни претпријатија		Кредити на големи претпријатија		Краткорочни кредити		Долгорочни кредити	
	кв.3	кв.4	кв.3	кв.4	кв.3	кв.4	кв.3	кв.4	кв.3	кв.4
Значително влијаеја	0.1	20.8	0.1	20.8	0.1	20.8	0.1	20.8	0.1	20.8
Делумно влијаеја	51.6	36.5	51.6	36.5	51.6	36.4	51.6	36.5	51.6	36.5
Незначително влијаеја	37.3	39.0	37.3	35.5	37.3	39.0	37.3	39.0	37.3	39.0
Не влијаеја	11.0	3.8	11.0	7.3	11.0	3.8	11.0	3.8	11.0	3.8
Неприменливо						0.1				
Вкупно	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Нето-процент	-10.9	17.0	-10.9	13.5	-10.9	17.0	-10.9	17.0	-10.9	17.0
Број на банки коишто одговориле	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15

Нето-процентот претставува разлика помеѓу процентите „значително влијаеја“ и „не влијаеја“.

Графикон 17

Влијание на промените во монетарната политика врз каматната политика (камати на новоодобрени кредити на претпријатијата) на банките (нето-процент)

6. Како се промени побарувачката на кредити од страна на претпријатијата во последните три месеци, исклучувајќи ги вообичаените сезонски промени?

	Вкупно		Кредити на мали и средни претпријатија		Кредити на големи претпријатија		Краткорочни кредити		Долгорочни кредити	
	октомври 2008	февруари 2009	октомври 2008	февруари 2009	октомври 2008	февруари 2009	октомври 2008	февруари 2009	октомври 2008	февруари 2009
Значително е намалена										
Делумно е намалена		12.3		12.3		12.3	30.5	12.3		12.3
Во основа остана непроменета	92.7	75.7	92.7	75.7	63.5	45.7	63.5	76.9	63.5	44.5
Делумно е зголемена	6.0	12.1	7.3	12.1	36.5	42.1	6.0	10.9	36.5	43.3
Значително е зголемена										
Неприменливо	1.3									
Вкупно	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Нето-процент	6	-0.2	7.3	-0.2	36.5	29.8	-24.5	-1.4	36.5	31
Број на банки коишто одговориле	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на процентите „значително е зголемена“ и „делумно е зголемена“ и збирот на процентите „делумно е намалена“ и „значително е намалена“.

7. Како влијаеја наведените фактори врз побарувачката на кредити од страна на претпријатијата (се однесува на одговорот на прашањето б во колоната „вкупно“).

Ве молиме оценете го секој фактор употребувајќи ја скалата:

-- = значително придонесува за намалување на побарувачката

- = делумно придонесува за намалување на побарувачка

0 = придонесува за непроменетост на побарувачката

+ = делумно придонесува за зголемување на побарувачката

++ = значително придонесува за повисока побарувачка

НП = неприменливо

	--	-	0	+	++	НП	Нето-процент	
							октомври 2008	февруари 2009
А) Потребни за финансирање			7.5	31.2	0.1		0.1	31.3
- Инвестиции во основни средства	20.7	6.0	13.8	28.3	31.3		85.5	32.9
-Инвестиции во залихи и обртен капитал			14.8	85.2	0.1		82.7	85.3
-Преструктурирање на долгот			69.8	6.7	0.1	23.5	0.2	6.8
Б) Употреба на алтернативно финансирање			28.2	0.1			0.0	0.0
-Интерно финансирање			97.3	2.7		0.1	2.6	2.7
-Заеми од останати банки		2.5	70.5	3.7	2.6	20.8	9.3	3.8
- Издавање сопствени хартии од вредност			69.5	0.1		30.5	0.1	0.1
В) Останати фактори , Ве молиме наведете ги								

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на „++“ (значително придонесува за повисока побарувачка) и „+“ (делумно придонесува за повисока побарувачка) и збирот на „-“ (делумно придонесува за намалување на побарувачката) и „--“ (значително придонесува за намалување на побарувачката).

8. Ве молиме наведете ги вашите очекувања за насоката на промена на условите за кредитирање на вашата банка во следните три месеци, од аспект на одобрувањето кредити на претпријатијата.

	Вкупно		Кредити на мали и средни претпријатија		Кредити на големи претпријатија		Краткорочни кредити		Долгорочни кредити	
	октомври 2008	февруари 2009	октомври 2008	февруари 2009	октомври 2008	февруари 2009	октомври 2008	февруари 2009	октомври 2008	февруари 2009
Значително ќе се заострат	22.3	20.7	22.3	20.7	22.3	20.7	22.3	20.7	22.3	24.3
Делумно ќе се заострат	56.4	75.7	56.4	75.8	56.4	71.4	56.4	68.6	56.4	72.2
Во основа ќе останат непроменети	17.6	3.6	17.6	3.6	21.2	8.0	17.6	10.8	21.2	3.6
Делумно ќе се релаксираат	3.7		3.7		0.1		3.7		0.1	
Значително ќе се релаксираат										
Неприменливо		0.1								
Вкупно	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Нето-процент	75	96.4	75	96.5	78.6	92.1	75	89.3	78.6	96.5
Број на банки коишто одговориле	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на процентите „значително ќе се заострат“ и „делумно ќе се заострат“ и збирот на процентите „делумно ќе се релаксираат“ и „значително ќе се релаксираат“.

9. Ве молиме наведете ги вашите очекувања за насоката на промена на побарувачката на кредити од страна на претпријатијата во следните три месеци (исклучувајќи ги вообичаените сезонски промени).

	Вкупно		Кредити на мали и средни претпријатија		Кредити на големи претпријатија		Краткорочни кредити		Долгорочни кредити	
	октомври 2008	февруари 2009	октомври 2008	февруари 2009	октомври 2008	февруари 2009	октомври 2008	февруари 2009	октомври 2008	февруари 2009
Значително ќе се намали										
Делумно ќе се намали		9.8		6.3		9.8		6.3		34.1
Во основа ќе остане непроменета	63.2	65.7	59.4	69.2	63.2	65.7	63.2	65.6	64.5	62.1
Делумно ќе се зголеми	35.5	24.6	40.6	24.6	36.8	24.6	36.8	28.2	35.5	3.9
Значително ќе се зголеми										
Неприменливо	1.3									
Вкупно	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Нето-процент	35.5	14.8	40.6	18.3	36.8	14.8	36.8	21.9	35.5	-30.2
Број на банки коишто одговориле	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15

Нето процентот претставува разлика помеѓу збирот на процентите „значително ќе се зголеми“ и „делумно ќе се зголеми“ и збирот на процентите „делумно ќе се намали“ и „значително ќе се намали“.

Кредити на населението

10. Во која насока се променети условите за кредитирање на вашата банка од аспект на одобрувањето кредити на населението во изминатите три месеци?

	Станбени кредити		Потрошувачки кредити		Останати кредити	
	октомври 2008	февруари 2009	октомври 2008	февруари 2009	октомври 2008	февруари 2009
Значително се поконзервативни	5.1	18.6	5.1	15.2		25.1
Делумно се поконзервативни	2.7	58.7	31.6	77.6	20.6	58.8
Во основа останаа непроменети	40.7	11.5	59.7	7	70.7	11.5
Делумно се порелаксирани	47.8		3.7	0.2	3.7	0.2
Значително се порелаксирани	3.5					
Неприменливо	0.3	11.2			5.1	4.4
Вкупно	100	100	100	100	100	100
Нето-процент	-43.5	77.3	33.0	92.6	16.9	83.7
Број на банки коишто одговориле	15	15	15	15	15	15

Нето процентот претставува разлика помеѓу збирот на процентите „значително се поконзервативни“ и „делумно се поконзервативни“, и збирот на процентите „делумно се порелаксирани“ и „значително се порелаксирани“.

11. Во која насока влијаеја долунаведените фактори врз условите за кредитирање на вашата банка во поглед на одобрувањето станбени кредити на населението во изминатите три месеци (се однесува на одговорот на прашањето 10). Ве молиме оценете го придонесот на наведените фактори за конзервативноста или релаксираноста на условите за кредитирање користејќи ја следнава скала:

--= значително придонесуваат за поконзервативни услови за кредитирање

- = делумно придонесуваат за поконзервативни услови за кредитирање

0 = придонесуваат за непроменетост на условите за кредитирање

+ = делумно придонесуваат за релаксирање на условите за кредитирање

++ = значително придонесуваат за релаксирање на условите за кредитирање

НП = неприменливо

	--	-	o	+	++	НП	Нето-процент	
							октомври 2008	февруари 2009
А) Трошоци на финансиските средства и ограничувања на билансот на состојба	28.5	41.3	20.0			10.2	37.0	69.8
Б) Притисок од конкуренција		17.7	10.4	2.8		9.9	-6.5	14.9
-Конкуренција од други банки		26.8	60.5	2.8		9.9	-28.7	24.0
В) Согледувања за ризикот	3.1	12.7	11.5			6.8	6.1	15.8
-Очекувања за вкупната економска активност	24.5	17.9	50.8			6.8	11.2	37.2
-Ризик од нереализирање на колатералот	3.1	21.6	68.5			6.8	7.8	24.7
- Кредитна способност на потрошувачите	7.8	8.3	77.1			6.8	-7.4	16.1
Г) Останати фактори, Ве молиме наведете ги							0.0	0.0

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на „--“ (значително придонесуваат за поконзервативни услови за кредитирање) и „-“ (делумно придонесуваат за поконзервативни услови за кредитирање) и збирот на „+“ (делумно придонесуваат за релаксирање на условите) и „++“ (значително придонесуваат за релаксирање на условите).

12. Ве молиме оценете ја важноста на одделните фактори, при процена на кредитната способност на населението.

-- = потполно неважни

- = делумно важни

0 = важни

+ = многу важни

++ = исклучително важни

НП = неприменливо

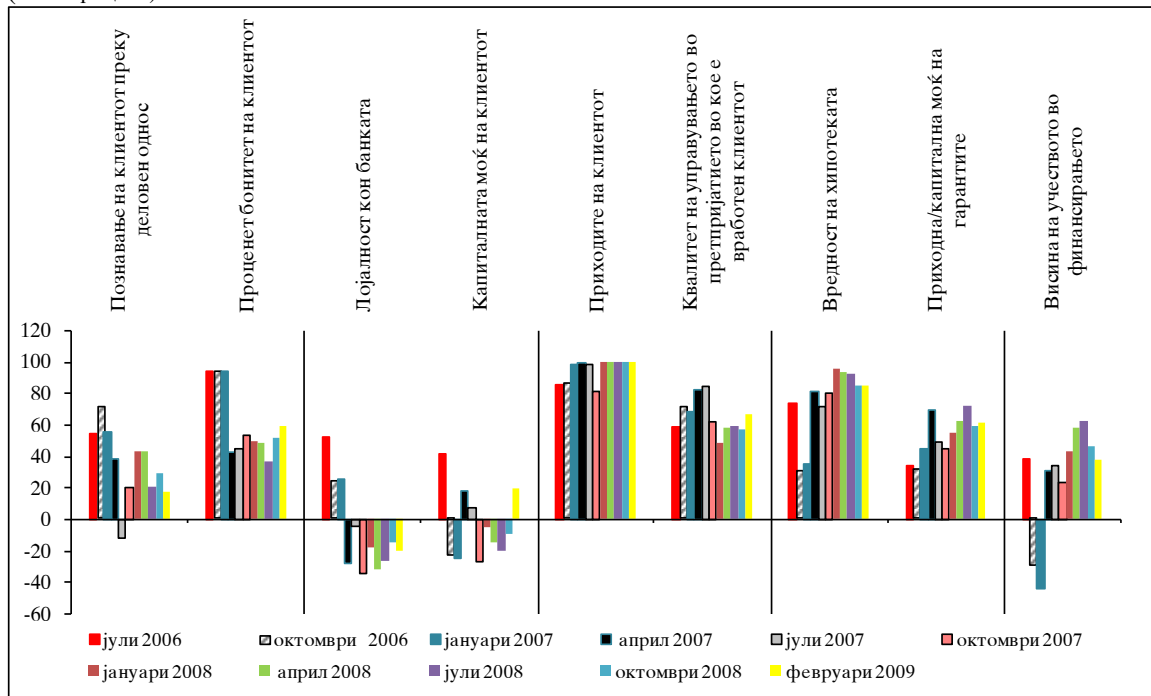
	--	-	o	+	++	НП	Нето-процент	
							октомври 2008	февруари 2009
Познавање на клиентот преку деловен однос			46.1	17.2		36.7	29.0	17.2
Процент бонитет на клиентот			41.3	32.6	26.1		51.8	58.7
Лојалност кон банката	36.7	0.2	46.9	11.5	4.7		-15.4	-20.7
Капиталната моќ на клиентот		36.7	7.3	49.1	6.9		-9.8	19.3
Приходите на клиентот			0.2	26.6	73.2		99.6	99.8
Квалитет на управувањето во претпријатието во кое е вработен клиентот			25.2	55.1	11.3	8.4	56.6	66.4
Вредност на хипотеката			15.3	39.4	45.3		84.8	84.7
Приходна/капитална моќ на гарантите			39.1	60.6	0.3		58.8	60.9
Висина на учеството во финансирањето		15.9	30.6	16.5	36.7	0.3	46.5	37.3
Останати фактори, Ве молиме наведете ги							0.0	0.0

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на „+“ (исклучително важни) и „+“ (многу важни) и збирот на „-“ (делумно важни) и „--“ (потполно неважни).

Графикон 18

Важноста на одделните фактори при процена на кредитната способност на населението

(нето-процент)

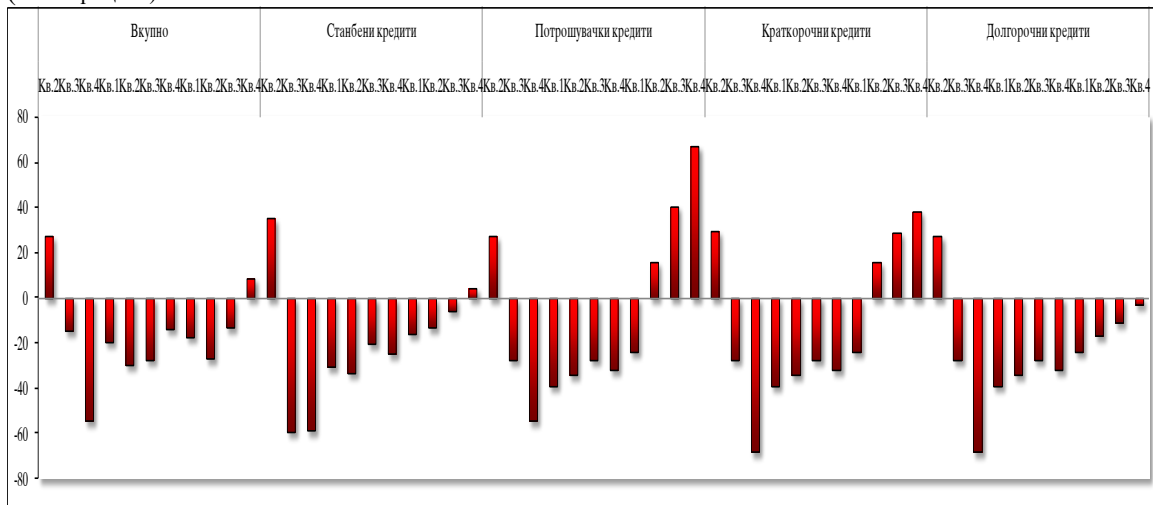
13. Какво влијание имаа промените во монетарната политика врз вашата каматна политика (камати на новоодобрени кредити на населението) во последните три месеци ?

	Вкупно		Станбени кредити		Потрошувачки кредити		Краткорочни кредити		Долгорочни кредити	
	Кв.3	Кв.4	Кв.3	Кв.4	Кв.3	Кв.4	Кв.3	Кв.4	Кв.3	Кв.4
Значително влијаеја	5.5	15.5	5.4	15.5	47.4	74.3	47.4	56.6	7.1	15.5
Делумно влијаеја	43.5	39.8	46.7	65	35.5	17.5	24.5	23.9	64.8	65
Незначително влијаеја	27.8	1.2	29.8	1.2	10.0	1.2	10.0	1.2	10.0	1.2
Не влијаеја	18.2	7	11.2	11.5	7.2	7	18.2	18.3	18.2	18.3
Неприменливо	5.1	36.5	7.0	6.8						
Вкупно	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Нето-процент	-12.7	8.5	-5.8	4	40.2	67.3	29.2	38.3	-11.1	-2.8
Број на банки коишто одговориле	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15

Нето-процентот претставува разлика помеѓу процентите „значително влијаеја“ и „не влијаеја“.

Графикон 19

Влијание на промените во монетарната политика врз каматната политика (камати на новоодобрени кредити на населението) на банките (нето-процент)

14. Во која насока се променети условите на вашата банка, од аспект на одобрувањето станбени кредити на населението, во изминатите три месеци? Ве молиме оценете го секој фактор користејќи ја скалата:

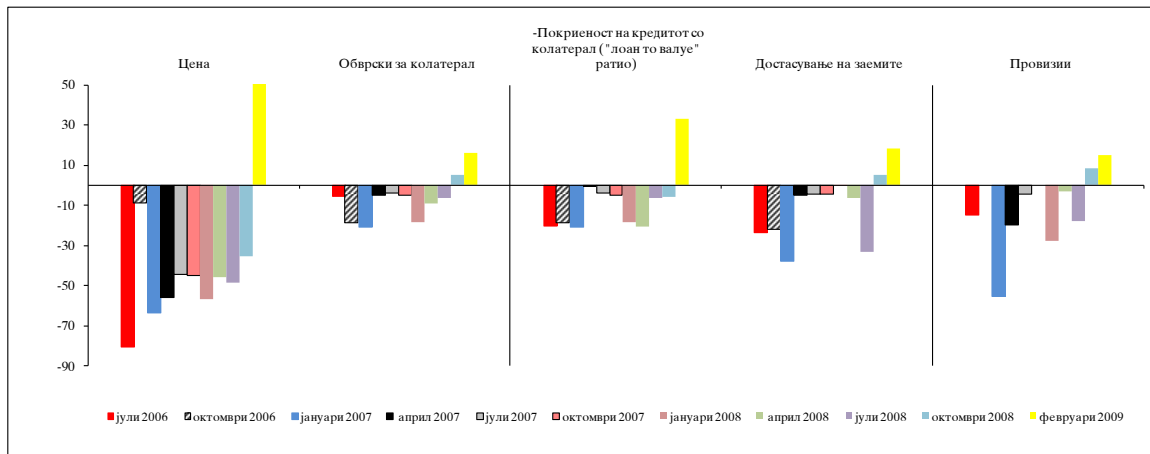
- = значително се поконзервативни
- = делумно се поконзервативни
- 0 = во основа останаа непроменети
- + = делумно се порелаксирани
- ++ = значително се порелаксирани
- НП = неприменливо

	--	-	o	+	++	НП	Нето-процент	
							октомври 2008	февруари 2009
А) Цена	15.2	64.8	13.0			7.0	-35.2	80.0
Б) Останати услови			4.3			7.0	0.0	0.0
-Обврски за колатерал	8.4	7.4	77.2			7.0	5.1	15.8
-Покриеност на кредитот со колатерал ("loan to value"ratio)		33.2	59.8			7.0	-5.9	33.2
-Достасување на заемите	11.5	6.8	74.7			7.0	5.1	18.3
-Провизии	8.4	6.8	77.8			7.0	8.6	15.2
В) Останати фактори, Ве молиме наведете ги							0.0	0.0

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на „--“ (значително се поконзервативни) и „-“ (делумно се поконзервативни) и збирот на „+“ (делумно се порелаксирани) и „++“ (значително се порелаксирани).

Графикон 20

Насока на промената на условите на банките, од аспект на одобрувањето станбени кредити на населението (нето-процент)

15. Како влијаеја долунаведените фактори врз условите за кредитирање на вашата банка во изминатите три месеци од аспект на одобрувањето потрошувачки кредити и останати кредити на населението (се однесува на одговорот на прашањето 10). Ве молиме оценете го придонесот на наведените фактори за конзервативноста или релаксираноста на условите за кредитирање користејќи ја следнава скала :

-- = значително придонесуваат за поконзервативни услови за кредитирање
 - = делумно придонесуваат за поконзервативни услови за кредитирање
 0 = во основа придонесуваат за непроменетост на условите за кредитирање
 + = делумно придонесуваат за релаксирање на условите за кредитирање
 ++ = значително придонесуваат за релаксирање на условите за кредитирање
 НП = неприменливо

	--	-	o	+	++	НП	Нето-процент	
							октомври 2008	февруари 2009
А) Трошоци на финансиските средства и ограничувања на билансот на состојба	28.5	51.3	12.9	2.6		4.7	55.8	77.2
Б) Притисок од конкуренција			13.5	2.8			-2.7	-2.8
-Конкуренција од други банки		26.8	70.4	2.8			3.7	24.0
В) Согледувања за ризикот		24.2					3.7	24.2
-Очекувања за вкупната економска активност	28.9	34.4	36.7				40.2	63.3
-Ризик од нереализирање на колатералот	12.2	32.5	55.3				11.1	44.7
- Кредитна способност на потрошувачите	12.5	24.5	63.0				9.1	37.0
Г) Останати фактори, Ве молиме наведете ги							0.0	0.0

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на „--“ (значително придонесуваат за поконзервативни услови за кредитирање) и „-“ (делумно придонесуваат за поконзервативни услови за кредитирање) и збирот на „+“ (делумно придонесуваат за релаксирање на условите) и „++“ (значително придонесуваат за релаксирање на условите).

16. Во која насока се променети условите на вашата банка за одобрување потрошувачки кредити и останати кредити на населението во изминатите три месеци ? Ве молиме оценете го секој фактор користејќи ја скалата:

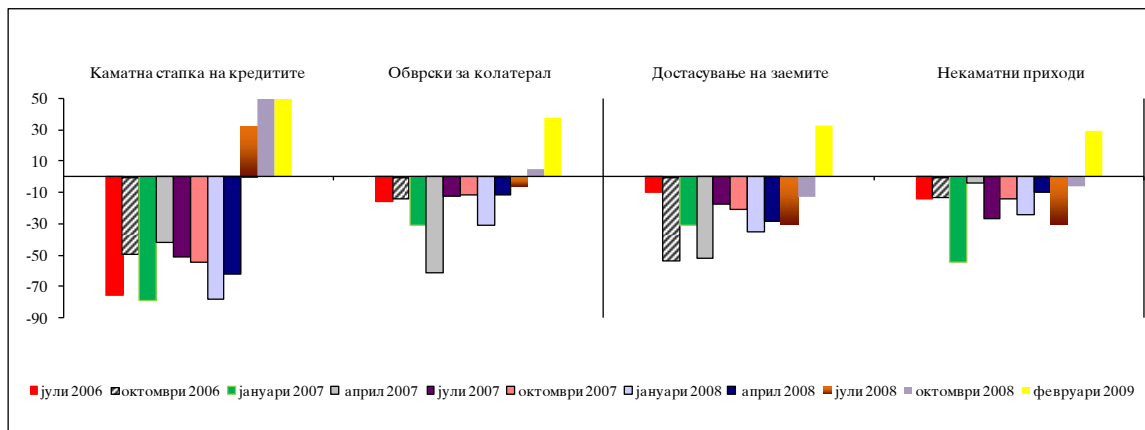
-- = значително се поконзервативни
 - = делумно се поконзервативни
 0 = во основа останаа непроменети
 + = делумно се порелаксирани
 ++ = значително се порелаксирани
 НП = неприменливо

	--	-	o	+	++	НП	Нето процент	
							октомври 2008	февруари 2009
А) Каматна стапка на кредитите	15.2	77.8	7.0				87.5	93.0
Б) Останати услови	8.4	3.9	4.0				0.0	12.3
-Обврски за колатерал	4.7	33.8	61.5				5.0	38.5
-Достасување на заемите	3.1	29.7	67.2				-12.5	32.8
-Некаматни приходи	11.3	18.3	70.4				-5.5	29.6
В) Останати фактори, Ве молиме наведете ги							0.0	0.0

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на „--“ (значително се поконзервативни) и „-“ (делумно се поконзервативни) и збирот на „+“ (делумно се порелаксирани) и „++“ (значително се порелаксирани).

Графикон 21

Насока на промената на условите на банките, од аспект на одобрувањето потрошувачки кредити и останати кредити на населението (нето-процент)

17. Како се промени побарувачката на кредити од страна на населението во последните три месеци, исклучувајќи ги вообичаените сезонски промени?

	Станбени кредити		Потрошувачки кредити		Останати кредити	
	октомври 2008	февруари 2009	октомври 2008	февруари 2009	октомври 2008	февруари 2009
Значително е намалена		13.4				15.2
Делумно е намалена	11.0	41.2	11.0	54.6	11.0	46.2
Во основа остана непроменета	28.3	38.4	72.4	44.9	83.4	38.1
Делумно е зголемена	53.3		16.7	0.5	5.7	0.5
Значително е зголемена						
Непримеливо	7.5	7.0				
<i>Вкупно</i>	100	100	100	100	100	100
<i>Нето-процент</i>	42.3	-54.6	5.7	-54.1	-5.3	-60.9
<i>Број на банки коишто одговориле</i>	15	15	15	15	15	15

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на процентите „значително е зголемена“ и „делумно е зголемена“ и збирот на процентите „делумно е намалена“ и „значително е намалена“.

18. Како влијаеја долунаведените фактори на побарувачката на станбени кредити од страна на населението во изминатите три месеци (се однесува на прашањето 17). Ве молиме оценете го секој фактор посебно употребувајќи ја скалата:

- = значително придонесува за намалување на побарувачката
- = делумно придонесува за намалување на побарувачката
- 0 = придонесува за непроменетост на побарувачката
- + = делумно придонесува за зголемување на побарувачката
- ++ = значително придонесува за зголемување на побарувачката
- НП = неприменливо

	--	-	o	+	++	НП	Нето-процент	
							октомври 2008	февруари 2009
А) Потребни за финансирање		8.4	1.5	2.8		7	3.7	-5.6
- Перспективи на пазарот за станбена изградба	10.5	8.1	67.2	7.2		7	60.1	-11.4
- Доверба на потрошувачите		15.2	53.1	24.7		7	68.5	9.5
- Трошоци на потрошувачите коишто не се поврзани за домувањето	8.4	27.6	54.4	2.6		7	-20.4	-33.4
Б) Употреба на алтернативно финансирање	8.4	2.6	1.8			7	0.0	-11.0
- Заштеди на населението	8.4	5.7	78.7	0.2		7	2.7	-13.9
- Кредити од останати банки	8.4	17	62.7	4.9		7	-31.8	-20.5
- Останати извори на финансирање	8.4	5.7	78.7	0.2		7	2.5	-13.9
В) Останати фактори, Ве молиме наведете ги							0.0	0.0

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на „++“ (значително придонесува за повисока побарувачка) и „+“ (делумно придонесува за повисока побарувачка) и збирот на „-“ (делумно придонесува за намалување на побарувачката) и „--“ (значително придонесува за намалување на побарувачката).

19. Како влијаеја наведените фактори на побарувачката на потрошувачки и останати кредити од страна на населението во изминатите три месеци (се однесува на одговорот на прашањето 17). Ве молиме оценете го секој фактор посебно употребувајќи ја скалата:

--= значително придонесува за намалување на побарувачката

- = делумно придонесува за намалување на побарувачката

0= придонесува за непроменетост на побарувачката

+ = делумно придонесува за зголемување на побарувачката

++ = значително придонесува за зголемување на побарувачката

НП = неприменливо

	--	-	o	+	++	НП	Нето-процент	
							октомври 2008	февруари 2009
А) Потребности за финансирање		8.4	1.5	2.8			6.4	-5.6
- Трошење за трајни добра како што се: автомобили, мебел и сл.		38.1	54.2	3.3	4.4		28.6	-30.4
-Доверба на потрошувачите		2.1	90.5	7.4			46.1	5.3
Б) Употреба на алтернативи за финансирање		2.6	1.4	0.3			0.0	-2.3
-Заштеди на населението	8.4	10.1	81.2	0.3			9.1	-18.2
-Кредити од останати банки		25.6	69.7	4.7			-43.6	-20.9
-Останати извори на финансирање		14.1	81.3			4.6	0.0	-14.1
В) Останати фактори , Ве молиме наведете ги							0.0	0.0

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на „++“ (значително придонесува за повисока побарувачка) и „+“ (делумно придонесува за повисока побарувачка) и збирот на „-“ (делумно придонесува за намалување на побарувачката) и „--“ (значително придонесуваат за намалување на побарувачката).

20. Ве молиме наведете ги вашите очекувања за насоката на промена на условите за кредитирање на вашата банка, од аспект на одобрувањето кредити на населението во следните три месеци.

	Станбени кредити		Потрошувачки кредити		Останати кредити	
	октомври 2008	февруари 2009	октомври 2008	февруари 2009	октомври 2008	февруари 2009
Значително ќе се заострат		3.4		3.1		9.9
Делумно ќе се заострат	67.2	80.3	80.2	80.6	69.2	80.6
Во основа ќе останат непроменети	25.4	9.5	19.4	16.3	30.4	9.5
Делумно ќе се релаксираат	0.2		0.5		0.5	
Значително ќе се релаксираат						
Неприменливо	7.3	6.8				
Вкупно	100	100	100	100	100	100
Нејшо-процент	67	83.7	79.7	83.7	68.7	90.5
Број на банки коишто одговориле	15	15	15	15	15	15

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на процентите „значително ќе се заострат“ и „делумно ќе се заострат“ и збирот на процентите „делумно ќе се релаксираат“ и „значително ќе се релаксираат“.

21. Ве молиме назначете како очекувате дека ќе се промени побарувачката на кредити од страна на населението во следните три месеци (исклучувајќи ги вообичаените сезонски промени).

	Станбени кредити		Потрошувачки кредити		Останати кредити	
	октомври 2008	февруари 2009	октомври 2008	февруари 2009	октомври 2008	февруари 2009
Значително ќе се намали		0.3		4.4		
Делумно ќе се намали	21.2	41.2	17.8	37.1	17.8	41.5
Во основа ќе остане непроменета	65.4	51.3	57.7	42.6	68.7	42.6
Делумно ќе се зголеми	2.7	0.4	21.1	15.9	10.1	15.9
Зачително ќе се зголеми	0.3					
Неприменливо	10.5	6.8	3.5		3.5	
Вкупно	100	100	100	100	100	100
Нејшо-процент	-18.2	-41.1	3.3	-25.6	-7.7	-25.6
Број на банки коишто одговориле	15	15	15	15	15	15

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на процентите „значително ќе се зголеми“ и „делумно ќе се зголеми“ и збирот на процентите „делумно ќе се намали“ и „значително ќе се намали“.

Карактеристики на процесот на кредитирање во вашата банка

Во следниве две табели се прикажани одговорите на банките на одделни конкретни прашања поврзани со процесот на одобрување кредити*

Кредитирање на претпријатијата

Фактор/услов	1	2	3	4	5	
Број на години за кои се бараат финансиски извештаи	1	9	4	1		1-помалку од две, 2-две, 3-повеќе од две, 4-останато
Фреквентност на посети на клиентите и на потенцијалните клиенти		2	13			1-никогаш, 2-понекогаш, 3-редовно, 4-останато
Најчеста намена на одобрените кредити*	8	13	1			1- основни средства, 2-обртни средства, 3-ликвидност, 4-останато
Најчест сооднос на хипотеката и износот на кредитот*	6	11	1			1- помалку од два, 2-два, 3-повеќе од два, 4-останато
Достапност на кредитите без залог	6	7		1	1	1-да, 2-не, 3-само рамковните, 4-останато
Минимален број на гаранти	5	3			7	
Сооднос на приходите на гарантот и месечната отплата*	3	8	1	2	3	1-помалку од една третина, 2-една третина, 3-повеќе од една третина, 4-останато
Задолжителен ексклузивен однос со банката при долгорочно кредитирање	2	7	6			1-да, 2-не, 3-за некои намени, 4-останато
Кој ги одобрува кредитите?						1-управниот одбор, 2-кредитниот одбор, 3-управниот и кредитниот одбор, 4-останато
до 100.000 евра		9	2	2	2	1) Управниот одбор; 2) Кредитниот одбор; 3) Управниот и Кредитниот одбор; 4) останато
од 100.000 евра до 500.000 евра*		7	3	3	3	1) Управниот одбор; 2) Кредитниот одбор; 3) Управниот и Кредитниот одбор; 4) останато
над 500.000 евра*	2	3	5	5	2	1) Управниот одбор; 2) Кредитниот одбор; 3) Управниот и Кредитниот одбор; 4) останато
Вообичаено времетраење на постапката на одобрување кредит*	7	9	2			1-помалку од една седмица, 2-една до две седмици, 3-повеќе од две седмици, 4-останато
Колку изнесува просечното времетраење на реализација на хипотеките?	3	7	1	1	3	1-помалку од шест месеци, 2-од шест до дванаесет месеци, 3-една до две години, 4-повеќе од две години, 5-останато

*одделни банки одговориле со повеќе од еден одговор

Кредитирање на населението

Фактор/услов	1	2	3	4	5	
Дали бројот на месеци на постојано вработување на барателот на кредит е релевантен при одобрувањето на кредит?	4	10			1	1-не, 2-да,
Колкав број на месеци на постојано вработување на барателот на кредит, вообичаено се зема предвид?	8	4	1		2	1-до шест месеци, 2-од шест до дванаесет месеци, 3-од 1 година до две години, 4-над две години
Најчест сооднос на хипотеката и износот на кредитот	4	9	1		1	1- помалку од два, 2-два, 3- повеќе од два, 4-останато
Достапност на кредитите без залог	8	3	1	1	2	1-да, 2-не, 3-само рамковните кредити, 4- останато
Минимален број на жиранти	8	2			5	
Сооднос на приходите на жирантот и месечната отплата*	2	13			2	1-помалку од една третина, 2- една третина, 3-повеќе од една третина, 4-останато
Автоматизирано одобрување на кредити на населението	3	8			4	1-да, 2-не, 3-останато
Задолжителен ексклузивен однос со банката при долгорочно кредитирање		11	2		2	1-да, 2-не, 3-за некои намени, 4-останато
Кој ги одобрува кредитите од над 20.000 евра?		9	2	2	2	1-управниот одбор, 2- кредитниот одбор, 3- управниот и кредитниот одбор, 4-останато
Вообичаено времетраење на постапката на одобрување кредит	7	4	2		2	1-помалку од една седмица, 2-една до две седмици, 3- повеќе од две седмици, 4- останато
Колку изнесува просечното времетраење на реализација на хипотеките?	5	4	2		4	1-помалку од шест месеци, 2- од шест до дванаесет месеци, 3-една до две години, 4-повеќе од две години, 5-останато

*одделни банки одговориле со повеќе од еден одговор, додека некои банки не одговориле на прашањата